

השלישה מינין פרק ששי נזיר

לה.

נוסחת הריב"ז

א] דריש ציה שלנך הוא כו' עד שיאכל שני: ב] ואי ס"ד כדאמר ר"א ב"ע כלומר ואי ס"ד דלא אחא קרא אלף למדרש בן כראש"ע לכתביה רחמנא כו' היסוד: ואח"כ מה"ד ואימא דכולי להכי הוא דאחא למדייניה בכלל כו': ג] צמורה הס"ד: ד] משמע כלל:

הגהות התוספות

1. ז"ל דהני. 2. ז"ל דמרבין.
3. ז"ל היינו.
4. ז"ל הא. 5. ז"ל חמדיה.
6. ז"ל מעט ורובה.
7. דגלי ר"ת דמרבין דבדרישה לקמן ע"ב ד"ה ח"א.
8. ז"ל דפרט וכלל ופרט.
9. ז"ל י"מ. 10. ז"ל חמדיה וחדריה נמחק וז"ל וקשה.
11. ז"ל דממעטין.
12. ז"ל דממעטין.
13. ז"ל דממעטין.
14. ז"ל דממעטין.

פי' הרא"ש

[illegible]

וממקומיה ^א וקשה להיאך סבור דלא יאמר נעשה כלל מוסף על הפרט
לכלך נראה דה"ק לכתוב חרזן וגו' ^ז **רבי** **הבינים** ^א]. דהיינו גוף
והכי משמע לישנא דקרא ממחזנים ועד וג פירוש מה שצין
לגו וקשה דהיא גוף העצב וכבר כתב עננים לכן פר"מ

דהיינו ענבים קטנים שצין הגדולים
שאינם רואין פני החמה ואינם מתבשלין
כל כך ולא יהיו גדולים לעולם וא"ת
אמאי אינטערדי ועד לצין הצעירים והלא
כבר מרבינן אפי' בוסר מכעין הפרט
ושמא י"ל דה"ל גריעי מזוסר לפי
שזוסר יצא לכולל ענבים גדולים ועוד
י"ל דלא ולא בדרבנן בין הצעירים
הזו"ש מרבים מכעין הפרט בין הצעירים
ולא בוסר ועוד יש לקיים פירוש ראשון
והכי פירושו אם ליקט האוכל שצין
החרץ כדי כוית ואכלו לוקח ולא
אמר' דבעלה דעתו אכל כל אדם והא
לא שמעינן ליה מענבים דקרא:
שני חרצנים שבאין בתוך הענב
וזו [א']. מן' הקליפה [א]
החרצנים לאפוקי שם אכל כוית מן'
החרצנים או כוית מן הזגין אינו חייב
עד שיאכל הגרעינן והקליפה
החלוטה: **סבר** לה בר' אלעזר
דרביש רבוי ומיעוטי. ורבי אלעזר נמי
כר"א בן עזריה דריש ולא למיעוטי
דכפ"ל: **ואיבעית** אימא מרבנן.
ושפיר לית ליה לר"א [ב'ע] מלתיה
דרבנן ותרתי שמעי' מיה דאי כ"ד
לכרריא [ב'ע] לחוד'א לנמוז רחמנא
מחרצנים ועד זו לגבי פרטי קודם
הכלל ואי לדרשא דפרט וכלל ופרט
דכרבנן לחודיה אטו לכתוב או
חרצנים (או שני) וחזין או חרץ חג
שניה בלשון רבים או שניה בלשון
יחיד אלא ש"מ כר' אלעזר ב"ע:
ורבי אלעזר דרביש ריבה ומיעט'
הרוב וכלל ופרט מליות וא"ת

ולמלא לית ליה [דמה] ד' בשום
 כ"מ שאנו דורשין בכלל ופרט וכלל ומרבינן מההוא ריבוי כעין
 ל' בזהב ב"מ (ד' טו) לרבות כעין הפרט דבר שמיטלטל וגופו
 על מדות הללו וריבה יותר מריבה ומיעט אלא גם הוא מודה
 וגמרא כי במקום שאנו דורשין כלל ופרט וכלל ידרוש הוא פרט
 והוא ומיעט וריבה שכן קבל המדות וכשהוא דורש פרט וכלל ופרט
 קרא ר' יוסי אומר (בבבא) אך קטת סי' חילוק ביניהם לרצון
 ופרט דאי הוי דריש במיעט וריבה ומיעט סי' למגמל דגם גבי
 רון לנדר' אלעזר ב"ע דהכי עדיף אלא ודאי [כדפרישית] דמדה
 דמדה דמיעט וריבה ומיעט אינו מדה בתורה לידרש וכו' אכתי
 מר הואיל דבעלמא דריש כל המורה בריבה ומיעט וכן במיעט וריבה
 מן מקומות לא ניתן כלל ופרט לידרש נוח לו לדרוש פרט אחרון (לנדר')
 ויין דרשא אחרתא אז (ט) דורשין בפרט וכלל ופרט: **וב'** יתן איש
 ולעזר דמה יתן להכחול לא פירש בכלל כלום על כן הוא מפיל כלל
 ע"ע על כל דבר: בהמה לשמור חור ופרט. ורבנן דרשי ליה בפרק
 בכלל דלא פליג ר"א היינו משום דדריש ליה בפרט וכלל ופרט
בבא אמר נפקא ליה מהאי. כלומר גם בהאי קרא דריש רבי
 ע' לעולה זכר תמים יקריבנו: מן פרט. דמשמע מקצת זאן ולא כל
 מפרטא משמע למעוטי רובע ונרעב ויש במשמע למעוטי חורש בשור
 שלא נעבדה בהן עבירה בגופן ויזא רובע ופרט שפסולין לקרבן
 בגופן [ואלדרכה] ^{ק"ה} עשה דהכי משמע מן הפרט למעוטי נעבדה
 ווע"ק דרובע ונרעב נפקא לן מקרא אחרתא דפסולין להקריבה
 וזה וקמ' ע' משמע ע' שמה' וכן בעל מוס דלמ"ב צ"פ זכר תמים
 יס: **ולר"ה** מהאי קרא. שהיא פרשה ראשונה ולמה לא אמר
 כל בהמה למעוטי חיה: ^{ה'} דבהמה ^{י'} כלל חיה וזיה בכלל בהמה:
 וה' דן כעין הפרט מה הפרט מפורש למעוטי חיה מקרבן וימימה
 אהני כלל' לרצויי שור [הבזר] דבהמה הוא אף על גב דרגילין בין
 למשמעי. מיעוטא דחיה דמן בהמה ^{י'} לא משמע למעוטי חיה
 והאף על גב דמן משמע מיעוטא לא ממשע חיה מיניה:

בהמה וחיה אבל לא מצית למעוטי לגמרי

וּפְּרִיעוּת מִנֶּחֱ לִיָּהּ. מִנֶּחֱ לִיָּהּ דִּפְרִיעוּת וְכֻלָּל וּפְרִיעוּת אִי אֶחָד דָּן אֶחָד כַּעֲשֵׂן
 סִבָּר לִיָּהּ כִּרְ' אֶלְעִזֹּר דִּדְרִישׁ רִיבּוּי וּמִיעוּטִי. וְלֹא מִשְׁמַע
 לִיָּהּ מֵהֶאֱרִיחַ חֲרָנִים וְעַד זֹה פִּרְט וְקֹא דִרִישׁ בִּיהּ ^(א) כִּי טַעֲמִיָּה שְׁלֹכָךְ הוּא
 בִּצְבָא שְׁאִינִי חַיִּיב עַד שִׁיבָלָה ^(ב) כָּל שְׁנֵי חֲרָנִים חֹג: וְאִיצְעִית אִימָא דִּיאִת

ליה כרבנן. דדרשי כללי ופרטי ואף
 ע"ג דמשמע ליה מיניה (א) דלפרטא
 הוא דלמא צ: למיזייניה כלל ופרט.
 וכלא משום דר' אלעזר בן עזריה:
 וולר' אלעזר דרביש ביה ריבויי
 מיעוטי פרט וכלל ופרט מנא ליה.
 ר' יענין צ: כעין הפרט: כי ית' איש אל
 רעבויה חמור או שור או שה פרט וכל
 כלל. ואלו דברים ואלו דברים
 חמור חזר ופרט אי אתה דן אלא
 כעין הפרט דהני פרטא בשרא
 דלמדי דבר שמירה הוא דשנעין
 עליוהן כגון נמי עופות יאלו דברים
 וחמירות דלאו בני שמירה נינהו שאין
 להם תרבות: רבא אמר מהאי קרא.
 ואם מן האלן קרבנו מן הכששים קא.
 מן העזים לעולה זכר ממין יקריבנו:
 מן פרט האלן כלל. ואפי' רובע
 ונורעב מוקלה ונעבד ואמנן ומחיר
 ששערין לקרבן: מן הכששים ומן
 הכששים חזר ופרט. דלא משמע דז' ליה
 כלל כלל כמו אלן ואימעוטי להו כל
 הני ואיתרבו להו כגון נעבדה בזה
 עבירה בגון החורש שזור ובחמור
 ושחרש בו בשבת: וליגן מן הדין
 מן הכמה ומן הכקר ומן
 האלן יקריבנו מן פרט דמשמע מן
 הכמה ולא כל כמה הכמה כלל
 ואפילו חיה דחיה בכלל כמה כ':
 אי אתה דן אלא כעין הפרט.
 ואימעוטי ליה חיה ואיתרבו להו
 בחור וחקן דעולה בזה בחור אפי'
 שאין אשם בא בחור ואשם בא זקן
 אפי' שאין עולה (א) באה זקנה:

מקום כי היכי דרבנן לא דרשי מיטע וריבא וי"ל דא"כ הוה לו לח
הפטר כמו קרא דובי יתן דבסמוך דרבנן דרשי ליה בכלל ופטר
ממנו והלואי' שמטות וקרקעות ועבדים ולא מזניו שר' אלעזר ח
שאלו נשבעין על הקרקעות והשטרות ועבדים ומש"ה פשיטא לא
ובכלל ופטר אם יכול להפיל כלל הראשון ואם אינו יכול אז לירוש' ב
ממרה כעין הפטר כמו רבנן בכלל ופטר וכלל ה' (במשמע דרשא
כדמפרש בסמוך א"ר [אומר ר"י] דע"כ אית ליה צעלמא פטר ו
מזיר הוה דריש ליה צמיטע וריבא ומיטע ולא הוה דריש מיטע
דמיטע וריבא ומיטע לא דריש ליה א' אלף דריש ליה בפטר וכלל⁸
כיון דצעלמא דריש פטר וכלל ופטר ה"נ גבי מזיר לידרשה כרבנן ויש
וכן צריכה ומיטע וריבא וק"ר⁹ פטר וכלל ופטר ניתן לידרש הואיל ד
אלעזר מלדרשו לפטר וכלל ופטר אך כשאין לו מה לדרוש מפרט
א"ר רעהו חמוד או שור או שיה פרט. דיתן לא משמע כלל לא
הראשון דיתן על חמוד ושור ושה קאי דהיינו פטר: וכל כלל. דמ
ההוצ' בכלל ופטר וכלל וכן בכל דוכתי דאשכחן דרשא כלל ופטר
ומומעט מניה א' [ללאן] כעין הפטר כמו רבנן מכלל ופטר וכלל:
אלעזר פטר וכלל ופטר ואם מן האלף קרבנו מן הכששים או מן ה
[אלף]: אלף כלל כבשים ועזים חזר ופטר ה"ל פטר וכלל ופטר. וי"מ¹⁰
וחמור וחוסם פי פרה דזה דרשמה נדרוש הכי מוס דהפטר מפ
ומכלל נרבי חורש שור וחמור וחוסם פי פרה ללא נעבדה הכי
צבה עזירה בגופן דהכי מקרי כבשים ועזים אי נרצבו כמו לא נר
ללכך נראה דמן הפטר משמע למעט שתי שנים דסתם כבש משמע
והשטח שמעינן¹² מענין הפטר צעל מוס וגרבי מהכלל אפילו ב' ש
שירא ירדוש שם פטר וכלל ופטר מן פטר דמשמע מקנת צהמה ו
צבקר ואלף חזר ופטר. דמיה אינו בכלל צקר ואלף (חזר ופטר) הרי
[כלל] מה האני הוה לא מרצנין מידי מענין הפטר ומידי מהר"ק¹³
ההיחזק חזר ענין חזר א"ה כשר לקרנן א': א' מהא י"ב
שהרי חיה בכלל צהמה והוי כאליו כתיב מן הצהמה ומן

(א) גי' א"מ חרננים חגים,
(ב) ב"מ נו: [ועי' תוס' שם
ד"ה כי יתן], (ג) ז"ל מקריבו
[וכ"ה בכ"י], (ד) שייך לדף
לד.; (ה) גי' א"מ דורש,

תורה אור השלם

1. ב' יתן איש אל רעהו
מחמור או שור או שה וכל
בהמה לשמור ומת או
ששבר או נשבה אין
פאה:
2. ואם מן הצאן קרבו
הבשלים או מן
העזים עללה זכר תמים
קריבנו:
3. דבר אל בני ישראל
אמרת אליהם אדם כי
קריב מכם קרבו לז' מן
הבהמה מן הבקר ומן
הצאן תקריבו את
קרובכם:
וירא כי

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה סבר ליה
וכו' עד שיאכל שני כז"ל
ותיבת נח נמחק: (ו) ד"ה
ואי בעית אימא וכו'
דמשמע ליה מניה עד
שיאכל שני חצינים וזו
בעל כרחך לפרטא גמי
הוא דלמא למדייניה וכו'
בן עזריה לחדוריה הס"ד:
(א) ד"ה אי אתא דן וכו'
בא וזו הס"ד:

הגהות מהר"ב

[illegible]